

EGYESÜLETI *Dupla*

ÉRTESITŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1969. év december — Chartered July 14, 1958. B. 56-940. — 31 és 32-ik Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

UJÉVI KÖSZÖNTÉS

Kedves Bajtársak!

Az ember lélektanához tartozik az is, hogy a hét, hónap, vagy az év végén magában beszámolót tart a letelt időben elvégzett munkáról, a lefolyt eseményekről és a jövő kilátásairól. Mérlegre rakja ami jót, hasznosat tett nemcsak magának, hanem a közért is és megmérve azt is, amiben talán tévedett, ezekből levonja a következtetéseket és tervet sző a jövőre.

Tévedni emberi dolog, de senkiről sem tételezzük fel, hogy szándékosan rosszat tesz!

Mi is elérkeztünk újra az év végéhez és el kell számoljunk tetteinkkel a mérleg részére.

Elsősorban is mély fájdalommal gondolunk ezévben elhalt bajtársainkra, kik akár az emigrációban gondok között, akár otthon nyomorúságos helyzetben minket elhagyva adták vissza lelküket a Teremtőnek. Nem feledjük el őket és szívünk gondolatával pár szál mezei virágot szórunk némán sirhalmukra, hátramaradottjaiknak vigaszt és lelki-gyógyulást kívánva.

Mindnyájan elmegyünk egyszer ő utánuk és igyekeznünk kell arra, hogy majd reánk is oly szeretettel gondoljanak az utódok, mint azt mi tettük elődeinkkel.

A másik fontos tételünk a régóta várt és sok vitatkozással és fáradtsággal elérni akart egységünk kérdése. Ez sajnálatunkra még nincs megteremtve csak elvben, mert a gyakorlatban még két, vagy több táborban élünk, holott mindnyájan érezzük ennek szükségét és akarjuk azt őszintén elérni. Történelmünk folyamán mindig a széthúzás vezetett a nemzeti katasztrófákhoz és ezt bár jól tudjuk, mégis nehezen tanulunk belőle. Becsületünk, hirnevünk, közel 100 éves múltunk mindjobban sürgetik az összefogást. — Fel kell tennem a kérdést, hogy mit akarunk? Azt, hogy ha mi öregek már nem leszünk, utódaink, fiataljaink ne mint magyar testvérek, hanem mint ellenfelek, vagy közömbös idegenek éljenek egymás mellett? Nem, ezt egyikünk sem akarja!

Örömmel látjuk, hogy egy nagy lépést már tettünk ebben az ügyben a cél felé. A vélt ellenfelek kezdenek kezetynújtani egymásnak. A MCSCSK a maga részéről helyreállította elvben az egységet a többi emigráns csoportok zömével, egyetértve

abban, hogy a közös veszélyben a legöregebbnek adják át a kormány kerekét, hogy gyakorlott kezeivel vezesse el a zátonyra futott hajót a biztos öbölbe.

Minden bajtársam részéről feltételezem, hogy a Testületünknek és közösségünknek jót akart még akkor is, amikor emberi gyarlóságból, indulatok által befolyásolva, idegen környezetben és életfeltételek között, később megbánt cselekedetekre ragadtatta el magát. De a becsület és kötelesség minden helyzetben meg kell, hogy maradjon! Ami otthon nem volt szabad, az tilos itt is, még akkor is, ha nincs fegyelmi hatóság, becsületügyi választmány, vagy más hasonló szerv felettünk. Az igazi katonát és férfit épp az jellemzi, hogy önállóan és mindenütt férfi marad a gáton! Tegyük félre az indulatokat, fogjunk kezét egymással mindnyájan nemes célunk érdekében és aki érzi, hogy személye bármiként is akadályozza az egység gyakorlati kivitelét, az lépjen férfiasan félre! Ez nem szégyen, de önérzetes, nem lealacsonyító, hanem felemelő! Egyik idősebb igen érdemes bajtársunk, akit egyesek igaztalanul támadtak, nemes gesztussal példát adott erre. De mert mindnyájunk munkájára szükség van, ezért senki se álljon félre tétlenül, hanem dolgozzon ott, ahol több eredményt tud felmutatni és ezáltal barátokra fog találni!

Az emigrációban nehéz az életünk. Minden falat kenyérért keményen meg kell dolgozni, mert az élet semmit sem ad ingyen. Helyzetünk folytán vagyunk indulatosak és ez adta egyikünk-másikunk kezébe a mérges tollat. Pedig a harag rossz tanácsadó és ezt ne felejtjük el! Igyekezzünk megérteni egymást és aki mindent megért, az mindent meg is bocsájt.

Hiszem és remélem, hogy az új évben nemcsak elvben, hanem gyakorlatilag is egy táborban leszünk, a vitás kérdéseket megoldjuk és így együtt, nem fogunk szégyent hozni dicső elődeinkre.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden bajtársnak és kedves családjának egy boldogabb újévet!

Vitéz Vattay Ferenc ezredes.

Argentína fővárosának, Buenos Airesnek El Palomar elővárosa óriási területén fekszik a Katonai Akadémia, melyet 100 év előtt, 1869 október 10-én hazánkfia Czetz János 48-as honvédtábornok (Bem tábornok vezérkari főnöke, majd egyik hadtestparancsnoka) alapított és annak 4 évig volt első parancsnoka. — Czetz János 1822-ben született az erdélyi Gidófalván, elvégezte a wienerneustadti katonai akadémiát és később a szabadságharcban több győztes csatának parancsnoka volt. — A segesvári csatavesztés után csapatával Erdélyből kiszorulva Bem Törökországba, ő pedig Hamburgba került. Itt adta ki első emlékiratát német nyelven az erdélyi háborúról. Közben leutazott Franciaországba, Olaszországba, szervezkedni az újabb szabadságharcra, de az ígért segítséget egyik állam sem adta meg. Várta, hogy 1896-ban az ezeréves fennállásunk alkalmával hazahívják, de mivel ez nem történt meg, végleges kivándorlásra határozta el magát. A nemzet hátlája azonban nem maradt el és részére olyan jelentős évjáradékot utaltak át, mellyel gondtalan életét biztosították. — Időközben Franciaországban feleségül vette Rosas — Argentína államelnöke — unokahúgát és vele, valamint kis fiával 1860 júniusában Argentínába érkezett, ahol ezredesi rangban felvették a hadseregbe.

Nagy katonai képzettségét hasznosítva, megalapította a Katonai Akadémiát korszerű kiképzési tervekkel, megalapította a Katonai Térképészeti Intézetet, elkészítette az első katonai térképeket és a Műszaki Akadémia megszervezésének is főrészesé volt.

1904 aug. 30-án, 82 éves korában, mint nyug. argentin ezredes, sétálás közben egy sorsjegyet vett és azt mondta, ha megnyerem a főnyereményt, akkor családomat hajóra rakom és Magyarorszáig meg sem állok! Sajnos, a sors másképp akarta, mert ugyanakkor meghült és ennek következtében az év szept. 6-án meghalt. — Holttestét a Rosas család sirboltjában helyezték el a Buenos Aires-i Recoleta temetőben.

Argentína Katonai Akadémiája 3 napos ünnepélyt rendezett a 100. évforduló megünneplésére, melyre az összes dél és északamerikai Katonai Akadémiák is meghívást kaptak és azon a legtöbben küldöttségileg részt is vettek. A magyarok közül 5 egykori katonát és 1 újságíró-t hívtak meg. Testületünket Pintér Aladár ezredes képviselte. — A főünnepnap 1969 okt. 10-én volt, amikor Czetz János első akadémiai parancsnok hamvait a Recoleta temetőből az Akadémia főépülete melletti újonnan épült kápolnában helyezték el. Katonai szemnek felejthetetlen, békebeli katonai parádé volt, gyönyörű napsütéses délelőtt. A főkaputól a kápolnáig vezető széles aszfaltúton kétoldalt kb. 2000 katonai növendék — köztük az amerikai Katonai Akadémiák küldöttsége is — sorfalat álltak, pompás szintarka diszöltözetük-

bén. — A disztribün előtt a katonai attasék és a magyar küldöttség, mely egy piros-fehér-zöld szalagos babérmagányt vitt magával.

A diszmenet a kaputól megindult. Elöl egy diszes lovasszázad, utána az ágyútalpon lévő kis koporsó a földi maradványokkal, majd utána egy újabb lovas diszszázad, lassú menetben. Közben a zenekar argentin gyászindulókat játszott, amit ágyú-disztlövészek színezték.

Több mint 20 percig tartott, míg a menet a diszkatafalkhoz ért. Hat akadémikus leemelte a koporsót az ágyútalpról és a katafalkra helyezte.

Az argentin hadsereg tábornokai, a csapatok parancsnokai mind ott álltak a koporsó körül. Az Akadémia parancsnoka Mariano J. de Nevares tábornok mondott ünnepi beszédet, melyet nagy hangszórók továbbítottak. Ebben kiemelte Czetz magyar származását, nagy érdemeit, megemlítette, hogy ők is büszkéek erre a nagy katonára, aki egy kis nemzet, de lélekben és szabadságszeretetben, alkotásokban nagy nemzet, a magyarok fia, mely nemzet az elmúlt évszázadokban oly sok vért áldozott a saját és szomszéd népeinek szabadságáért, mely nemzetet ragyogó példának jellemezett.

Utána a tábori püspök szentelte be a koporsót. Ekkor egyik rendező őrnagy felkérte a magyar küldöttséget, hogy amikor a koporsót a kápolnába viszik, a magyar küldöttség menjen a koporsó után, s amint azt a falban elhelyezték, tegyék le a koszorújukat. — Így is történt és a 6 akadémikus által vitt koporsó után a magyar katonai küldöttség ment be elsőnek a kápolnába és elhelyezte az ünnepség egyetlen koszorúját.

Ezen aktus pillanatában — régi katonai szokások szerint — egy gyalogszázad három disz-sortúzet adott le.

A magyarok kitüntetése láthatóan nagy feltűnést keltett, mert bizonyára sokan még nem tudtak arról, hogy az akadémiajukat egy magyar alapította. — Ezzel a felejthetetlen, impozáns katonai ünnepély véget ért.

Az előző napon a Recoleta temetőben volt a hamvak kiemelése a kriptából, ugyancsak ünnepélyes keretek között. A fent leírt második napi főünnepélyt követő nap pedig az államelnök tekintette meg az új kápolnát és elismerését fejezte ki a parancsnokságnak. Erre a ceremóniára is meghívták a magyar katonai küldöttséget.

Mi magyarok büszkéek lehetünk és nyíltan vallhatjuk, hogy egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók, ami azt jelenti, hogy bármely nemzettel kiálljuk a versenyt.

“Hol sírjaink domborúlnak,
Unokáink leborulnak
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.”

Petőfi

FÉLÉVI BESZÁMOLÓ

Ezévi r. közgyűlésünket, ami a magyar Hiszekegy-gyel vette kezdetét, okt. 20-en tartottuk meg az Önképző Kör kistermében. — Elnökünk beszámolt az utolsó félév minket érintő eseményeiről, egyes ügyek állásáról, majd felkérte a pénztárost, hogy tájékoztasson a közösség anyagi helyzetéről. — A részletes beszámoló végeredménye, hogy ezen pénztári évben az argentin és ausztriai csoport 80 \$-nyi segélyével együtt 1056 \$-t tudtunk a rászorulókról részére fordítani, — az egyéni adományokon kívül. A jelentést a kgy. tudomásul vette az ellenőr jelentésével együtt, aki a rovincsolás alkalmával mindent a legnagyobb rendben talált. — Utána a segélybizottság tette meg előterjesztését a karácsonyi segélyezéshez szükséges összegről, amit a kgy. elfogadott, s így az elnök megadta az engedélyt a kiutalásra. — Ezután a vigalmi bizottság vezetője számolt be a szilveszterrel kapcsolatos, eddig végzett munkáról, — terem, zenészek, stb. —, majd megállapítottuk a belépőjegyek árát, a rendezők szerepkörét. Ezután az elnök néhány közérdekű hirt és levelet olvasott fel, majd ismertette egyik tagunk javaslatát a tagsági díjakra és tagtoborzásra, amit a kgy. elfogadott.

Következett a tisztviselők újraválasztása. Elnökünk igen nehéz hivatali elfoglaltságára tekintettel sajnálattal jelentette ki, hogy az elnökséget tovább nem vállalhatja. — A választások levezetésére hivatott korelnök köszönetet mondott a lelépő elnöknek hosszú éveken át folytatott eredményes, lelkes munkásságáért, amit kért jegyzőkönyvben is megörökíteni. Ehhez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult. Majd megtette javaslatát az új elnök személyére, akit a 8 éven át volt titkárunk, Molnár István szds. bajtársunk személyében lát legmegfelelőbbnek. A kgy. az indítványt egyhangúlag, lelkesen magáévá tette, s bajtársunk a megbízást köszönettel elfogadta. Az így megüresedett titkári posztra Szentpétery László hdgy. bajtársat választotta meg a közgyűlés, ugyancsak egyhangúlag. A többi tv. a helyén maradt.

Az új elnök a fogadalomtétel után ismertette terveit, melynek lényege, — függetlenségünk teljes fenntartása mellett — a cső. csoportok között a béke megteremtése és a közös bajtársi szellem helyreállítása.

A közgyűlés a Hiszekegy elmondásával ért véget. —

* * *

— Okt. 23-a megünneplésében mint egyik rendező egyesület vettünk részt. Az ünnepi szónok Eckhart Tibor volt, kinek magas színvonalú, értékes beszédét dr. Balló István örgy. bajtársunk köszönte meg.

* * *

— Mind a tüzerek által rendezett Borbála Esten, mind a vitézek Miklós-napi műsoros vacsoráján több bajtársunk vett részt.

* * *

— A bálbizottság dec. elején tartott megbeszélést szilveszterünk sikere érdekében, mely az évet befejező legnagyobb magyar bál Clevelandban.

Annak lefolyásáról a következő E.É.-ben fogunk beszámolni.

VÁRATLAN FELÜGYELŐI SZEMLE

Kultsár Lajos, London.

Az amúgy is nagylétszámú — 24 fős — aszódi örs minden évben, a nyári 2 hónapos (aug.-szept.) különleges szolgálatra még 10 fővel volt megerősítve. — Hogy a gazdálkodás "csődbe" ne kerüljön, továbbá mert bőseges táskaelemre volt szüksége, aképpen gazdálkodott, hogy erre az időre 4 — 6 sertest hizlalt, amikből egyet-egyet hetenkint házilag leszártak és feldolgoztak.

1940 év július utolsó napjaiban, egy szép nyári reggelen, a két nappal előbb beérkezett erősítés és az örs többi tagjai a laktanyában a rend helyreállításával és az elhelyezéssel voltak el foglalkozva. Az örsparancsnok pedig parancsot adott az egyik hizó leölésére. — Az udvaron felállított 2 hosszú asztalnál két csendőr a hurka és kolbász-töltelék darálásával, egy csendőr a zsirnak való szalonna kockára vágásával, egy pedig a bél mosásával volt elfoglalva.

A konyhában már rotyogtak a hatalmas fazekak, azokban részint a zsir olvadt, részint pedig az aznapi finom zsiros gulyáslevesnek való friss disznóhús főtt. — Az egész "ügymenetre" a közigazgatás-vezető ügyelt fel s irányította "szakszerűen" a munkát.

Az örsparancsnok engedélyével a közigazd. vezető, minden disznóvágás alkalmával az azzal dolgozók számára egy ½ liter (?) szilvapálinkát vásárolt, hogy a hentesek meg ne "csömöröljenek". — Az illetékesek itt-ott kortyolgattak is az üvegből (talán mások is) s az egész laktanyát betöltötte a zsir, nr és a pálinka nem éppen étvágygerjesztő illata, lévén jó meleg július.

10 óra tájban felpattant a laktanya kapuja, s belépett az udvarra v. N.M. altábornagy, személyi segédtszjtje, v. P.J. alez. kíséretében.

Ez, a csendőrlaktanyában nyáron eléggé szokatlan disznóölési látvány, nemkülönben a zsir és pálinka szag, a gyenge gyomrú, minden szeszessített szivből gyűlölő, s könnyen méregbe guruló felügyelő urat részben meglepte, részben mérhetetlenül felháborította.

Az örsöt villámcsapás-szerűen érte a váratlan felügyelői szemle, amit csak 2 nap múlva vártak, s az egyébként magabiztos, igen derék P.I. főtörm. örsparancsnokkal egyetemben az egész örs dermedten várta a fejleményeket, — hiszen a felügyelő urat "hírből" mindenki ismerte, ez pedig nem sok jóval kecségtetett a szemlét illetőleg.

A felügyelő úr az öpk. jelentkezése után a sertés további feldolgozására adott parancsot, az örs többi tagjait riadóztatta s rövid beszédben a különleges szolgálat fontosságára hívta fel a figyelmüket. — A laktanya megtekintése után az öpk-nak tett "több" kifogást, nem hagyva ki a szilvapálinkát sem.

Az örs szemlejegyzőkönyvébe a következő bejegyzést tette: "Az örsön disznóölést és pálinka-szagot találtam. Intézkedtem".

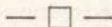
A még nem egészen lehiggadt felügyelő úr 1/2 12 óra körül megjelent a g-i osztályparancsnokság irodájában, s bizony elég magas hangnemben és nem éppen hizelgő tónusban közölte a látottakat, de főleg a szilvapálinkát nehézményezte. — Elég hosszú időbe került, míg a kiváló osztályparnok Sz. Gy. alezredes szóhoz jutott, s félig-meddig meggyőzte a felügyelő urat a disznótör alkalmával a pálinka orvosi szempontból való szükségességéről. (Ismerve a felügyelő úr ellenszenvét a szeszestallal szemben, ez nem volt valami könnyű dolog.)

Rövid osztály és szárny-szemle után a felügyelő úr becsomagoltatta a két parancsnokság szemlejegyzőkönyvét, — ami nem okozott kellemes érzést, tudjuk miért — majd eltávozott.

Pár nap múlva a szemlejegyzőkönyvek visszaérkeztek, nagy meglepetésre "kiváló" minősítéssel, a disznóölés és pálinka említése nélkül! — Az osztptk. azonban okulva az eseten, s hogy a kerületi par-ság beavatkozásának elejét vegye, — disznótör ide, disznótör oda — erélyesen eltiltotta a szilvapálinka további "orvosi" szempontból való "használatát" az örsökön.

A fenti eset sokáig képezte hangulatos formában való megbeszélés tárgyát a kerület területén.

No, nem is voltak olyan nagy "Mumusok" azok a felügyelők!

"A MANIPULÁNS CSENDŐRSZÁZADOS"

Fenti, sokatmondó cím alatt jelent meg a hazai "Tükör" c. politikai és társadalmi képes hetilapban egy 2 oldalt betöltő, 10 hasábos cikk.

Bár kevesen olvassák ezt az ide becsempészett lapot, mégis szólni kell róla, részben mert a Testületünket érinti, de azért is, hogy lássák a bajtársak, otthon nem szünek meg minket ócsárolni, rossz hírünket kelteni.

Szabó László "elvtárs" kriminalisztikai riportja egy 1956 nyarán történt eseményről szól, amikor a bűnügyi osztályon arról értesült, hogy aznap őrizetbe vettek egy nagyüzért, Hortobágyi Leventét. Bogarászni kezdte a bűnügy iratait, amikből kisült, hogy az illető már 1946-ban is rendőrkezen volt, amikor mint a milliárdos üzleteket lebonyolító hentesárú és konzervgyáros, a "császár" egyik alvezére került hurokra. Dulin államtitkár rövidesen kiszabadította a feketéző "császárt", de néhány nap múlva "3 kiló arany ellenében" (!) Hortobágyi is kijött a börtönből. Az újabb lefogással egy jó riport kínálkozott Szabó L. számára, mert érdekelte Hortobágyi személye. Hatósági engedélyt szerzett, hogy mint "rab", néhány napot a 44 éves, de 28-at mutató, jól ápolt alvezérral tölthessen, akit akkor indítottak útba Kistarcsára.

Igy a rő-séggel történt megállapodás szerint cellatársra lett, a kifundált mese szerint mint egy lebukott pincér, aki karórakkal üzérkedett.

Hortobágyi előbb bizalmatlanul fogadta, de mint sorstársak a kemény deszka-priccsen hamar összeleledtek. H.L. elmondta az üzérkedéseit, amit most vidékről teherautó számra felhozott primőr gyümölcscsel és zöldséggel folytatott, mihez jó papirokat szerzett a lepénzelt vidéki tanácsoktól. Száz-^{ki'sg}ezreket keresett! — Dicsekedett Gellérthegyi villájával, a rengeteg arany és gyémánt ékszerével, 2 vidéki házával, 2 autójával, egyszerre 17 nőjével, stb. stb., s a végén kibökte, hogy... "csendőr voltam... Öcsi, százados! De kuss!" Nagybátyja Hiller J., a baumitbányák igazgatója, — az ő eredeti neve is ez volt — maga mellé rendelte csendőrpáncsnoknak! Személyi testőre lett! ??

A riportert minden nap "kihallgatásra" vitték, s mikor már eleget tudott, közölte a cellatársával, hogy másnap szabadul, mert egyetlen karórán kivül, amin rajtacsípték, mást nem tudtak rábizonyítani. — Ekkor H. megkérte, hogy keresse fel néhány "haverját", akiknek bizalmas üzeneteket küldött, mint pl., hogy az aranyat vigyék le a balatoni villájába és ott rejtsek el, stb. stb. (Elképzelhetetlen naivság egy ilyen nagystilű, hájjal kent szélhámostól.) A címeket, hogy a szabaduló el ne felejtse, a kék inge mandzsettájának belső oldalára írta fel egy lopott ceruzaheggyel. — A riportert mindent vállalt. A címek — mint írja — valódiak voltak, a nyomozók által ismert személyek. De az ettől várt, érdekesnek ígérkező folytatással, a "haverok" lefogása, az arany, szóval az eredménnyel adós marad, tehát a "megbízás" nem igaz!

Okt. 31-én, amikor "már tombolt az ellenforradalmi téboly", egy vadul ordító tömeg élén látta viszont H-t, de szerencsére nem ismerte fel őt, mert bizonyára meglincselték volna. Eliszokolt! — Később hallotta, hogy a tőkés, zöldség-manipuláns "cső. szds." elhagyta az országot. — Senkinek sem hiányzott — írja — neki sem. Így végzi a hosszú meséjét.

Mi pedig vegyük elő az 1944-es, tehát legutolsó és az előbbi zsebkönyvet, de még az 1888-ast is és megállapíthatjuk, hogy soha, mióta a csendőr testületet felállították, sem Hiller, sem Hortobágyi Levente nevű csendőrtiszt nem volt!

Mielőtt Szabó megírta e "szenzációs, leleplező" cikkét ugyanezt ő is megtehetette volna, s akkor eláll ettől a szándékától. Mert így ebből csak az a tanulság, hogy nem ő "a pincér" csapta be a "csendőrszázados", hanem mindez fordítva történt. Kár volt 4 rabkosztos napot a kemény priccsen tölteni! — De hát ugye itt nem az a fontos, hogy igazat ír-e, vagy hazudik, hanem a "Csendőr" szó, amit továbbra is gyűlöltté kell tenni.

Mi nem tévedünk az adataink helyességében, de sajnos, ez nem teljes elégtétel, mert ez a cikk, mint helyreigazító közlemény sosem fog megjelenni a "Tükör"-ben!—

HALOTTAINK

— **DETEKY** Ágoston alezredes bajtársunk hirtelen haláláról kaptuk a lesújtó telefon hírt nov. elején Pittsburghból.—

A honvédség állományából 1921-ben lépett a testületünkbe, ahol különböző beosztásokban szolgált hiven hazáját. Hosszabb állomásai voltak Balassagyarmat és Eger. — Kiválóan minősített, úgy előljárói, mint alárendeltjei által nagyrabecsült tiszt, igen jó bajtárs és barát volt.

Az emigrációban nehéz munkával biztosította a nyugalomba vonulás utáni éveit, amiből azonban sajnos, keveset élvezhetett.

Csoportvezetője volt a pittsburghi MHBK-nak, közszeretben álló tagja az ottani magyar társadalmi köröknek, tagja Közösségünknek, melynek búcsúkoszorúja volt utolsó üdvözetünk szeretett Guszti bajtársunknak.—

— November elején meghalt Villachban (Ausztria) hosszú betegeskedés után **FÁBRY** György ny.alez. bajtársunk, aki több mint két évtizeden át szolgált a testületünket, ahová az I. világháború után lépett át a honvédségtől. Élt 74 évet.—

— Összeköttetés hiánya miatt sajnos, csak a HU. utján értesültünk, hogy a brazíliai Kuritiba városban meghalt **FERENCZY** Endre alezredes bajtársunk. 1918 végén lépett át a csapattól a testületünkbe, ahol utolsó beosztása a Büm. ág. központban volt. Kiválóan képzett, igaz jó bajtársunk volt.

— Október 5-én meghalt közösségünk közszeretben álló pártoló tagja **ÉBER** Gyula gyógyszerész 62 éves korában. — Örök jókedélyű, igen kedves barátot veszített vele a MCSCSK. — Ravatalát övező virágok között ott volt a csendőr barátainak koszorúja is. Nagy részvét mellett temették el okt. 8-án.

— Ugyancsak meghalt egy másik pártoló tagunk is, **BÁLINT** Pál, ki minden rendezvényünk szorgalmas látogatója volt.—

— Rövid otthoni hír szerint **MADACSAY** Béla szds. bt-unk otthon meghalt. E számunkban róla szóló közlemény sejteni engedni halála körülményeit.—

— Sárváron meghalt aug. 25-én **KISS** Ferenc törm., volt barlafalui öpk.h. Híreink szerint az új rendszer alatt sokat szenvedett.—

— A Heves megyei Kápolna községben meghalt **DUCZA** István főtörm. bt-unk. A Felvidék visszacsatolása után a kassai nyom. ao-nál szolgált.—

— Szilveszter éjjelén kaptuk azt a rövid, szomorú hírt, hogy Buenos Airesben meghalt **ORBÁN** László ezredes bajtársunk.

A hozzátartozóknak ezúton fejezzük ki őszinte részvétünket!
Halottaink, nyugodjatok békében.

FÉLREVEZETETT FIATALSÁG

A MEGHAMISÍTOTT TÖRTÉNELEM

A magyarországi általános iskolák 8. osztályának 1967-ben kiadott 205 oldalas "Történelem" könyvéhez jutottam. Ez a sűrített valótlanosság, gyűlölködés, hazugság, de egyben öndicséret gyűjtemény tehát az otthoni 13—15 éves serdülő ifjuság szellemi tápláléka, egyik fontos tantárgyuk hivatalos, félrevezető tankönyve. Tele fényképekkel, százalékos táblázatokkal, térképekkel, gúnyrajzokkal, karikatúrákkal. Érdemes belőle rövid "ízletöt" adni. Jobb az előző kiadás sem lehetett, s így már érthető az 56-os menekült fiatal-ság hallatlan téves felfogása, tájékozatlansága, amit szomorúan észleltünk.

A tankönyv az ősiséggel kezdődik, majd egész röviden említi a honfoglalást, I. Istvánt (igy!) aki megszervezi a feudális magyar államot. — Hunyadi János és Mátyás király dicső korának 9 sort szentel. — A kegyetlenül vérbefojtott Dózsa György féle parasztlázadás után Mohácsról ennyit ír: "Igy következett be 1526-ban a mohácsi csatavesztés, majd később az ország két részre szakadása". A II. Rákóczi Ferenc szabadságharcát a "gyűlölt labancok" ellen, ami a szatmári békével ért véget, 7 és fél sorban tárgyalja.

Könnyen ugrik át az 1848—49-es szabadságharcon is, amit 4 és fél sorral intéz el azzal, hogy "I. Ferenc József császár az orosz cár segítségével vérbefolytotta népünk szabadságharcát".

A Haynau rémuralma és Bach-korszak után következett "kiegyezés", lemondást jelentett Magyarország teljes önállóságáról!

1880-ban megalakult a Munkás Párt, 1890-ben a Szoc. Dem. Párt. Ettől kezdve a kormány katonasággal, csendőrséggel üldözi a munkásosztály vezetőit, egyesületeit, mozgalmait. A csendőrség létszámát állandóan emelik!

Ezután hosszabb részt szentel Leninnek és az 1905-ös orosz forradalomnak, majd ismét Magyarországra tér át és szörnyű szinekkel festi le a gyári-munkások, valamint a kulákok és földesurak által kiszipolyozott mezőgazdasági munkások nyomorát, akik éhbéért 10—14 órát dolgoznak. — Az élesdi aratósztrájk alkalmával számos halálos áldozata volt a csendőrsortüznek, s "a nyomor, embertelenség és csendőrfegyverek a dolgozók száz-ezreit üldözték ki az országból".

Az I. világháború 4 oldal, annak a fele kép és grafikon. Ennek végén, egyetlen mondatban így tárgyalja országunk megcsonkítását: "A győztes antant hatalmak a békekötések során imperialista érdekeiket érvényesítették". (Ezzel intézi el hazánk 2/3 részének és sokmillió magyarnek az elvesztését.)

Ezután tárgyalja — Leninnel a középpontban — "A nagy októberi szocialista forradalom és a szocializmus győzelme" részt 1917-től 36-ig. "A népek börtönéből a szövetséges szovjet népek közös hazája lett Oroszország" — írja.

Ezután tér át a magyar tanácsköztársaságra (1919) Kún Bélával, Korvin Ottóval (a púpos Klein), Szamuellivel, Landler Jenővel, képekkel, 24 oldalon. E véres 133 nap alatt olyan jólét és általános színvonalemelkedést mutat be, ami egy 5 éves tervnek is sok lett volna. De nem ír egyetlen

puskalövésről, akasztásról, de a senkinek sem kellő "fehérhátú" bankójukról, no meg — különösen a pestieket érintő — éhezésről, a csak gersli és káposztáról sém.

Ezután mi is jöhetne más, mint a "fehér terror"! — Szörnyű vérengzésel, több mint 5000 áldozattal! Az ezután következő 25 esztendő következetesen "ellenforradalmi", vagy "népellenes rendszer"-nek nevezi. Megállapítva — torzrajzokkal illusztrálva —, hogy a Horthy rendszer "földreform-komédiájá"-ban a kulákok, a volt u.n. "nemzeti hadsereg", a fehér terrorista különítmények tagjai a "vitézek" és a csendőrök!! 643,000 kat. hold jó szántót kaptak, szemben ezzel 301,000 földnélküli csak 305,000 holdat! 10 és 100,000 számra jöttek létre az 1 és 2 holdas!! törpebirtokok, az "éhségarcellák!"

1931-ben a kormány tovább csökkentette a munkások, alkalmazottak bérét, hogy a csendőrök és rendőrök fizetését és számát emelhesse. Sztrájkok, tüntetések, nyomor! Négyemillió mázsa gabonát a disznókkal etettek meg a kulálok és földesurak, a kenyér árát pedig ugyanakkor felemelték!" 3 millió koldus országá"-nak nevezték Magyarországot. Éhség, betegség, iszákosság, züllés az ellenforradalmi rendszer jóvoltából (De persze a 4 éves veszített háború, a hadisarc, természeti kincseink elvesztése szóra sem érdemes!) Verem és barlanglakások! A gyárakban ismeretlen az orvosi felügyelet! "Kiváló" kommunista vezetők kerültek számüzetésbe! (Szerencséjük volt!) Tárgyalja a Bethlen érát, majd jön a fasizmus, Gömbös! Majd a nyugati imperialisták jóvoltából engedélyezték Horthyéknak, hogy 1938 őszén "elfoglalhassák" (igy!) Szlovákia déli részét, majd 39-ben elfoglalták Kárpát-Ukrajnát. — 40 nyarán Észak-Erdélyt szállták meg, így folytatódott a "honygarapítás"! Majd a Duna-Tisza köze déli része elfoglalása következett, ahol véres kegyetlenséggel törték meg a lakosság ellenállását! (De hány csendőrt lőttek ott le orvul!) — "Mindez a szomszéd népek rovására történt terjeszkedés volt" — írja. — A nyomor és tudatlanság (De Klebersberg közökt. min. többszáz új iskolája az semmi!) együtt járt az ellenforradalmi rendszerrel, mellyel szembefordult az írók java része is. Így József Attila, Móricz Zsigmond, Juhász Gy. Radnóti M. "Sokan a szabadság hazájába, a Szovjetunióba emigráltak!" (Fentiek miért nem?)

Ezután tér át a II. világháborúra, a Szovjet nagy honmentő háborújára, a magyar partizánok hősi harcaira, az ellenállási mozgalmakra, amit "Hazánk felszabadítása"... "az ellenforradalmi rendszer végnapjai követtek".

A németek kényszerítik Horthyt, hogy a hatalmat adja át Szálasinak. Ezután a nyilasok rémuralmat teremtenek a fővárosban. Folyik a gyilkolás, kivégzés, a nemzeti kincsek Németországba való kihurcolása!

Szakaszonként tárgyalja a hazánkat "felszabadító" harcokat, majd a varsói szerződést, a világ népeinek békeharcát, majd a nemzetközi munkásmozgalmak harcáról beszél, s csak itt említi pár sorban Sztálint, aki körül személyi kultusz alakult ki, s nem jellemezte őt Lenin szerénysége; csalhatatlannak tartotta magát. (Ennyi a milliókat másvilágra küldő szörny jellemzése.)

Az 1956 februári XX. pártkongresszus célul tűzte ki, hogy a Szovjet a

legrövidebb idő alatt szárnyalja túl a legfejlettebb kapitalista országokat!

A könyv azután vázolja a tőkés magántulajdon megszűnését, — de nem a Tsz-ekbe kényszerítést!! —, a magyarországi földosztást, "Miénk a gyár!", az 5 éves tervet, a Népköztársaság alkotmányát, a Munkatörvényt. Majd felsorolja az állampolgárok szabadságjogait! Ezek: a lelkiismereti szabadságjog. E szerint az állampolgár maga dönti el, hogy milyen világnézett szerint akar élni! A következő mondat azonban: "Az egyetlen tudományos világnézet a marxizmus-leninizmus"! A személyi szabadságjog. A személyi sérthetlenség elve! Szólásszabadság! "Nem tűrhető azonban ennek ürügyén a béke elleni uszítás, a rendszerünk elleni izgatás!" Gyülekezési, majd az egyesülési szabadság, — ami a kommunista pártot jelenti. (Szép szövegek, de mit élvez ebből a magyar polgár?)

"Az 1956 évi ellenforradalmi lázadás"-nak 30 sort szentel, 2 képpel. Ezt a nyugati imperialista körök készítették elő a külföldre emigrált ellenforradalmárokkal. Ehhez járult még a Pártban Rákosi körül kialakult személyi kultusz is. (Itt említ egyetlen helyen pár sorban a kopasz gyilkost.) "Nyugat felől fegyveres ellenforradalmárok rajzottak be hazánkba"! Magáról az ellenforradalom lezajlásáról 7 sort ír. Ágyuval ?? lőtték a fővárosban a Köztársasági pártházat, gyilkolták a kommunistákat, az áv. katonákat, rendőröket... "olyan volt a helyzet, mint Horthy fehérterror idején!" — A lázadás leverése 5 sor. Lényege: az újjászervezett párt Kádár vezetésével... "segítséget kért a szovjet csapatoktól és felszámolta az ellenforradalmat!" Utána a baloldali túlzók és a jobboldali elhajlás maradványait kellett felszámolni. (Hány ezer és ezer elesett, kivégzett, elhurcolt jó magyar van e semmitmondó "felszámolni" szó mögött!) — Ezt a kegyetlen munkát így tárgyalja: "A párt keményen lesújtott az árulókra, akik az egykori burzsoáziának és nemzetközi gazdájainak el akarták adni hazánkat. A fasiszta országgyarapítás semmivé vált".

Végül röviden ír a gazdasági feladatokról, a munkaversenyek, a brigádok, a munkaerkölcs és az egységes parasztsztyárról. "Népünk azon az úton halad a szovjet társadalom nyomában, melyen a proletárdiktatúra általa fokozatosan össznépi állammá fejlődik!... becsületes munkánkkal egyre közelebb jutunk népünk nagyszerű jövőjéhez, — a kommunizmushoz!"

* * *

Bajtársak, milyen lehet a magasabb iskolai osztályok történelem tanítása, ha már a serdülők lelkét is ilyen hitvány, hazug anyaggal mételyezték meg. — Ne csodálkozzunk, ha az ezt tanult fiatalság ferde nézeteivel találkozunk. — De reméljük, hogy vannak még otthon elegenden becsületes magyar szülők, akik ezt a lélekrombolást ellensúlyozni tudják.—

E — m.

„LEGFŐBB ÉRTÉK AZ EMBER”

1950 nyarán mint „súlyos sárgaságos beteg”, a kijevei központi fogolytábor kórházából az odesszai román fogolytábor kórházába kerültem sok más súlyos beteggel. Ezek közt több magyar is volt, részben csendőr bajtársak.

A kórház a Fekete tenger partján az orosz tengerészek szanatóriumában volt elhelyezve. Oly szép, tiszta egészségügyi intézmény volt, ami azt hiszem kevés orosz hadifogoly-kórházról mondható el.

Az orvosfőnök egy jovialis orosz professzor volt, beosztva mellé különböző nemzetiségű fogoly orvosok. A belosztály vezetője egy kiváló sebész román orvos-őrnagy volt, aki sok súlyos műtétet végzett sikerrel, de az egyik cső. bajtársunknak a már Kijevben elüszkösödött lábán nem tudott segíteni. Azt tőből le kellett vágni, hogy az életét meghosszabbítsa. Haza is jött később velünk nyomorékon, de a családja körében, ahová vágyott, meghalt. Egy másik cső. bajtárs, kinek súlyos májbaja volt, a karjaim közt haldokolva azt ismételtette sutogva, hogy ... „Hazámba vissza!” Sajnos, ez nem következett be. — Egy harmadik, deréktől lefelé megbénult cső. bajtársunk ve-lünk hazakerült, de további sorsáról nem tudok, mert azonnal kórházba vitték.

A felgyógyult magyar honvéd és cső. bajtársak különböző odesszai fogolytáborokba kerültek, én pedig — felgyógyulásom után — mint egyedüli magyar tiszt — sajnos, elválasztva honfitársaimtól — a fent leirt kórház elkülönített román tiszt fogolytáborába kerültem.

Idegen atmoszféra. Jött a magány, ... a szorongás, ... a félelem valami eljövendő rossztól, de aminek egyelőre sem neve, sem alakja ... csak közeledik! Jönnek a magyar képek, melódiák, egy tökéletes szerkezetű óra, amelynek minden ketyyenése a múlta emlékeztet ...! — De az ember társas lény, kutat, keres, míg ráakad a hasonló gondolkodású társra ... ha az idegen is, de megosztja vele gondolatait, idejét. — Így kerültem össze egy erdélyi román századossal, kinek szive, lelke Erdélyért rajongott, s dacára a köztünk felmerült sok magyar-román vitának, jó barátságba lettünk. Nem szerette a regátbeli honfitársait, ami különben általános vonás volt az erdélyi és regátbeliek között, s mint a többi erdélyi román tiszt-társa, ő is tökéletesen beszélt magyarul. Dicsérőleg említem, hogy ezek mindig keményen szembezálltak a táborba jött orosz tisztekkel, különösen, ha kommunista politikai kérdésekről volt szó. Besúgó nem volt közöttük. A másutt mindenütt kötelező ugynevezett „Antifa” kör nem volt, de ugyancsak nem voltak „Antifa” előadások sem.

Az őszi fény sugarai, s a sós-izű tengeri szellő éterén át keringő hírek bejutnak a táborba is, különösen amelyek a foglyok érdekkörébe esnek. Sőt, mint a román szds. „barátom” súgta, van a táborban egy rádió vevőkészülék is, s azon szűrődik be a legtöbb reménykeltő apró hir. Egyik nap egy külföldi állomást fogtak, mely egy ENSZ gyűlésről szólt, melyen egyik delegátus kifogásolta, hogy orosz táborokban 6 évvel a háború után még mindig sok magyar, román stb. nemzetiségű hadifogoly van, s ha kell, dokumentu-

mokkal is szolgálhat. — A hír felkorbácsolta minden érdekelt véré! Nagy nyüzsgés a táborban! — Űt a szabadulás órája! — de mikor? ... Az örökké hangoztatott "Szkoro damoj"-ban már nem hisz senki! ... A táborba lépő orosz tiszteket hazameneteli kérdésekkel ostromolják a román tisztek.

A hír vétele után kb. 2 héttel a táborba jön egy orosz ezredes 2 századossal, s közlik a szovjet kormány rendeletét, hogy mind a magyar, mind a román hadifoglyok hazamennek! De feltette azt a kérdést is, hogy mernek-e a tisztek hazamenni, ... nem követtek-e el népellenes cselekményeket? Mert tudvalevően hazájukban kommunista kormány van, s minden tiszttől számonkérlik a múltját.

Az álom kezd megvalósulni! De mi nem aggodalmaskodunk a felelősségre-vonáson, csak egy lebeg a szemünk előtt, haza... haza... a családhoz!

A román századosom közvetítésével kérdést teszek fel az orosz ezredesnek, hogy a szabadulás vonatkozik-e a magyar cső. tisztek és altisztekre is?

— Nincs kivétel! Mindenki hazamegy, aki akar, — volt a megnyugtató válasz.

Az őszi színekbe öltözött Odessza, ahol a parkok még zöld pázsittal díszelnek, de már a fák sárga levelei borítják a gyepeket, az elmulás előjelei.

De nekünk most minden szép. Az édes ízű nyár mintha visszatérne, bár már lila köddel ébred a tenger, amit később levetve, meleg mosollyal süt át a nap és kedves táncát járja a fodros hullámokon. Bolondító színek orgiája ... de füleddel érzed még a nyűtt bakancsok kopogását Odessza köves utcáin, tehát még itt vagy!

Atkisérnék minket "hazamenőket" egy üres táborba, ahol jobb ruházattal látnak el! — Ez is propaganda! — Természetesen orosz katonai rend szerint 5-ös sorokban (pjaty) menetelünk, mert hát így a számolás is könnyebb, — ugyanis még a nacsalnikoknak is nehéz oldala a számolás! Közben mit látunk? Ahogy az utcán ballagunk, az ott ácsorgó "masszív, csinos marusák" mosolyogva integetnek felénk! Ők is tudják, hogy ez búcsú a szabadulóknak.

A felszerelés napokig tart, de ez alatt is vannak vidám színházi előadások, ami a fogolynak — ha beteg, ha nem — mindig életszükséglete volt.

A nálunk lévő, munkával keresett kevés rubelt a tábori bazároknak el kellett költeni — mit is csináltunk volna vele otthon—?, sőt, hogy a biztos szabadulásunkat lássuk, ami tehát ez esetben nem csalás, nem ámitás mint annyi máskor, amikor csak egy másik lágerban kötöttünk ki, a városba is kiengednek ór nélkül vásárolni! Ott, aki ahogy gazdálkodott és ügyeskedett a pénzével, nemcsak kölni-vizet, de rádiót, sőt órát is vásárolhatott a "pléni".

Micsoda bájitással való elködösítése, varázslása, bolondítása az emberi léleknek. De azért most már hisszük, hogy jön a várt szabadulás.

Ha egy szerelvényre való fogoly-társaság a "kiruházással" kész volt, azokat az orosz parság azonnal útbaindította. De előbb minden tag alapos motozáson esett át, majd menetoszlopban, irány a vasutállomás! Ott, a már készenlévő szerelvényekbe névsorolvasás mellett beszállt a reménykedő "pléni" (vojjeno plenni — hadifogoly) magyarok, románok külön vagonokba.

Nem volt túlzásfoltosság, kényelmes szállítás, az ajtók nyitva — ki akarna innen megszökni? — kevés őrség. Az élmezés türehető volt az egész úton.

Mindez csak ámitás? ... még nem érzékeljük a közeli jövőnket, hogy mit hoz a holnap? Csak tudjuk, hogy megyünk Nyugat felé, haza ... a családunkhoz! A szerelvényünk Kijevet érintve felvesz egy magyar csoportot. Mind az én volt kijevei fogolytársaim! Lelkesek, boldogok! Kétségeik nincsenek, — mint nekem!

A Petőfi által megénekelte Kárpátok vadregényes tájain áthaladva, már kopaszak a fák, csak a fenyvesek zöldelnek. Hópaplanok takarják a hegygerinceket. Zord, hideg fuvallat süvit keresztük rajtunk, s néha belopakodik lelkünkbe egy-egy balsejtelem ... hogy fogadnak otthon? ... az előző transzportok sorsáról semmi hírünk sincs. De a vágyak, az indulatok, a rég nem látott tájak újra felmelegítenek. Ezeket az órákat vártuk éveig, most itt van, ne békétlenkedjünk ... rosszabb nem lehet, mint volt! Így érkezünk Máramaroszigetre, ezer éves Hazánk egyik elrabolt városába. Az I. világháború idején jártam ott utoljára. — Itt kiszállunk, s egy szögesdróttal körülvett gyűjtőfogolytáborba szállítanak. Telnek a napok. A oroszok szerint várni kell újabb transzportok beérkezésére. Emelkedik bennünk a sötét kétség. Különösen mikor látjuk, hogy a románokat kommunista hadseregük katonái szállítják el. — De valóban, egymásután érkeznek újabb hadifogoly-szállítmányok Oroszország messze vidékéről, Szibériából, sőt még Novaja Zemljáról is. Köztük sok csendőr bajtárs! Körül-körül üljük az érkezett honfitársakat, s órák hosszat elhallgatjuk hol vig, de többnyire szomorú történetüket.

De végre egyik nap ránk kerül a sor a hazaszállításra. Névsorolvasás és vagonokba raknak. Nemsokára Záhonyba érkezünk, ahol már várnak az ÁVO-sok! Az állomáson sorakozó, számlálás, névsorolvasás, beszállás! Vagononkint 2-2 ór, ránk zárt ajtó, beszélgetési tilalom! Ettől a perctől kezdődött meg szenvedő, siralmas életünk.—

1950 karácsony szent ünnepén, — pontosan 6 évre Budapest körülzárásának — érkezünk meg a pesti Keleti pu-ra, ahol a nyálás szájából fröcskölő durva káromkodások disszonáns hangjai és imitt-amott a bántalmazások csattanásai közepette folyt le a "fogadtatásunk", a szent ünnep harangkongása helyett.

Sorakozás után az ÁVO-s őrszemélyzet sorfala közt vonultunk be a magunkkal hozott nyomorult kis cuccainkkal a Mosonyi-uti rő. laktanyába.

Ettől kezdve megtanultuk szolgálni azokat a "Homo Sapiens"-eket, akik ellopták a pokolból a szadizmus szikráját, s a Sátánnal cimborálva osztoznival akarnak a világ uralmában. — Ezek merik hirdetni, hogy:

"Legfőbb érték az ember"!

Si — Ky

(Folytatjuk)

Amint már arról az E.É. röviden megemlékezett, 200 évvel ezelőtt, 1769 aug. 15-én született Napóleon Bonaparte a korzikai Ajaccióban. — A minden idők legnagyobb hadvezére, aki egyszerű tüzér hadnagyból — “a forradalom hátán”, mint üstökös emelkedett a franciák egyetlen császárává — minket mint katonákat közelről érdekel. Ő volt ugyanis az újkori hadviselés, hadászat megteremtője, a felderítés, összeköttetés, a biztosítás és a súlypontképzés atyamestere. A világ minden katonai főiskoláján mai napig is tanítják hadjárait és azok tanulságait.—

Nagyságára mi sem jellemzőbb, minthogy Jézus Krisztus után róla jelent meg a legtöbb könyv a világirodalomban. Csak ebben a jubiláris évben több mint 100! Ennek a következtében nehéz Napóleonról újat írni. Vannak akik dicsőítik, szeretik, vannak akik vádolják és gyűlölik, azonban abban mindenki egyetért, hogy mint hadvezér, egyedülállóan nagy volt. — Sok sikeres csatáját azon egyszerű rendelkezésével érte el, hogy a legszigorúbban meghagyta marsalljainak: mindegy, hogy milyen parancsa van, mindegy, hogy milyen irányba menetel egysége, csapatait azonnal fordítsa arra, ahonnan ágyudörgést hall, s haladéktalanul avatkozzon be a harcba.—

Mikor e sorok íródtak, Franciaországban, de különösen Párizsban lázasan készültek a 200-ik évforduló megünneplésére. — A francia TV. több mint 80 esetben adott Napóleon programot, több mint 20 képtár és múzeum nyitotta meg kapuit Napóleon tárgyú kiállításával.

A főünnepségre a korzikai Ajaccióban került sor, ahol az 50.000 fős város 200.000 turistát látott vendégül a világ minden tájáról.

Mi sem természetesebb, az “üzlet” sem maradt távol a nagy ünnepségtől, hogy lefölte a maga profitját. Millió és millió számra készültek a különböző csecse-becsék, porcelánok, pipák, sálak, egyéb emléktárgyak, élelmi és italárúk Napóleon képével, vagy a “Grande Armée” szimbolizált figuráival.

Egy üzletember oda nyilatkozott, hogy ha valaki a halála után közel 150 évvel még mindig millió és milliő frankot tud “mozgósítani az üzletben”, — hát mégis csak volt “v a l a k i”!!!

Mint ismeretes, Napóleon ez a halhatatlan katonazené, tragikusan, deportációban halt meg St. Heléna szigetén 1821 május 5-én. Ha a XX. században élt volna, biztosan, mint háborús bűnös, kivégzés útján fejezi be életét.

Mi csendőrök, születése 200. évfordulója alkalmából zászlót hajtunk Napóleon nagysága előtt, — már csak azért is, mert Ő volt a jelenleg is fennálló, kiválóan működő francia csendőrség, — a legelső ilyen elnevezésű közbiztonsági testület megalapítója.

Kultsár Lajos, London,

Nemcsak a clevelandi, hanem az egész emigráns magyarságot súlyos veszteség érte LÓTE Lajosné ZILAHY FARNOS Eszter halálával.

Lángoló magyarságával kimagaslott mint író, költő, s mint zeneszerző egyaránt. Elnöke volt a MFB clevelandi női osztályának, lelkes támogatója a MCSCSK-nek. — V. Magyarosy vezezds. megemlékezésében a magyarság háláját fejezte ki mindazért, amit ez a nemes lélek nemzetéért tett.

* * *

Másik vesztesége a magyarságnak a dec. elején elhunyt B. KOVÁCS Fréda, ironő, kinek a "Rohanó áradat" c. történelmi regénye a 30-as években kötelező olvasmány volt a katonai főiskolákon. Színes, csendőr-tárgyú cikkei lapunkban is megjelentek. Az "Erdélyi Bizottság"-ot, a "Tankönyv Bizottság"-ot és a "Magyar Iskolák"-at nagy veszteség érte halálával. Hűségese látogatója volt minden rendezvényünknek.

Mindkét ironő Erdély szülöttje volt. Az "Erdélyi Bizottság" nevében mindkettőjüket dr. Balló István bajtársunk búcsúztatta.

* * *

"KILÁTSZOTT A KAKASTOLL" c. alatt 2 rab-fényképpel, hosszú cikkben számol be örvendezve a hazai "Ország-Világ" c. képes hetilap Madacsay Béla szds. bajtársunk sorsáról. E szerint "a kommunista ellenes terror vezetőjét" először 1955-ben fogták el, miután 10 éven át álnéven a mezőgazdaságban dolgozott. A lap szerint 2 őrizetbe vett alárendeltje révén bukkantak rá, akik arra hivatkoztak, hogy miért őket üldözik, mikor a volt parancsnokuk meg szabadlábban van. (Ez hihető is, nem is!) Ekkor "csak" 10 évre ítélték "háborús és népellenes bűneier", mert — "érthetetlen módon" — az ügyész nem fellebbezett. — 56 okt. 26-án kiszabadult, de az általános felhívásra nem jelentkezett és 13 éven át a gyömrői házuk egyik szobája alá ásott "egy köbméternyi!! veremben" bújtatta a felesége. Itt fogták el a közelmúltban a nyomozók a "kegyetlen" csendőrszázadost.

További sorsáról, újabb ítéletről a cikk nem számol be.—

Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk az alábbi tájékoztatást.

Csatorday Károly, a "Magyar Népköztársaság" ENSZ-beli (U.N.) megbizottja márc. 25-én aláírta nyolcadik ENSZ államként azt az egyezményt, amelyik kimondja, hogy háborús és népellenes bűnök esetében nincs elévülés.

Márc. 26-án pedig dr. Korom Mihály igazs. miniszter foglalkozott ez ügygel és állást foglalt azon tervek ellen, melyek elévülés ürügyén be akarják szüntetni a háborús bűnösök üldözését. A Magyar Népközt. mindent megtett, hogy ezek felelősségre vonása minél teljesebb legyen. Ennek eredményeként Magyarországon 1968 végéig 20,941 személyt ítélték el jogerősen háborús, vagy népellenes bűntett miatt és ezek közül 380-nal szemben alkalmazták a halálbüntetést. A Népköztársaság a jövőben is, minden eszközzel fellép ellenük. Ezt az elhatározást mutatja, hogy az utolsó 3 évben felelős-

ségre vont 31 személy közül 3 elkövetőt ítéltek halálra. — Kiemelte, hogy e téren szoros az együttműködés a NSZK-gal. Mindenkinek azon kellene munkálkodni — mondta —, hogy ezek a bűncselekmények ne évülhessenek el.

A közelmúltban előfordult két ismert eset kapcsán tudomásunk van arról is, hogy az e törvény hatálya alá eső személyeket Nyugaton, a jelenlegi otthoni hatóságok mennyire szemmel tartatják. — A vonatkozó magyarországi törvény igen széleskörűen értelmezhető és szakértők véleménye szerint ennek alapján kiadatási eljárás is folyamatba tehető. (Reméljük sikertelenül!)

November végén kaptuk a lesújtó rövid hirt, hogy Madacsay szds. „meghalt”. Közlebbi részletet nem tudunk. Alighanem ő a 4. áldozat, akit az utolsó 3 év folyamán az el nem évülő törvényük alapján kivégeztek.

* * *

“... A BECSÜLETEM MEGMARAD”! Egy 56-ban emigrált író könyvéből idézünk, aki cellatársa volt Bánky László cső. szds-nak.

“... az Andrassy út 60-ban kacskaringós folyosókon vezettek keresztül — mondta Bánky —, s végül egy pazarul berendezett teremben találtam magam. ... hatalmas íróasztal mögött maga Péter Gábor terpeszkedett...! Közölte, hogy jogerősen halálra vagyok ítélve... és kizárólag tőle függ, hogy fel fognak-e akasztani. Megmutatta a kegyelmi kérvényem.”

— Mit kért az életedért?

“Nem sokat, csak egy aláírást!... Elém tett egy nyilatkozatot, amiben én mint volt csendőrszázados eskü alatt vallom, hogy a szövegben szereplő személy éveken keresztül a csendőrség besúgója volt... és adatokat szolgáltatott az akkori munkásmozgalmakról.”

— És ki volt az?

“Kállai Gyula... a jelenlegi kommunista külügyminiszter”.

— Mit feleltél?

“Az igazat. Hogy soha életemben nem láttam Kállait... Azt mondta, az nem fontos... lényeg, hogy vagy aláírom a papírt, vagy meghalok!... Megmagyaráztam neki... hogy téved... semmi érdekem Kállait védeni... de van valami, ami az életnél is többet ér, ez a becsület! — Azt mondta, bolond vagyok!... Kaptam 24 óra gondolkozási időt... utána megismételtem az elutasítást. Azt felelte, rendben van Bánky, maga választotta a halált. Nézzen ide! S a szemem előtt ráírta a kérvényre: “Kivégezni!” És aláírta.”

— Semmit sem változtatott volna, ha aláírod... régi ÁVO-s recept. A halottak nem tudják visszavonni a terhelő vallomást. — Azután megszólalt Bánky:

“Édesanyám Debrecenben lakik... mondd meg neki, hogy ártatlan vagyok...”

— December elsején elvitték, ... 2-án a hajnali szürkületben ő búcsúzott tőlünk...

“Ártatlan vagyok, ezt Péter Gábor is elismertel
Meghalok, de a becsületed megmarad!”

— **ADOMÁNY.** A Bajtársi Levél 1969, jan.-aug-i sz. 79.-o-n szerepel egy tétel, mely szerint a clevelandi CSCSK 107 \$ 50 c.-t adományozott a MKCSBK "központi segélyalap" javára (Ez 100 USA \$.) Ezt a téves közlést akképp helyesbítjük, hogy egy Európában élő kiváló emigráns politikus hozzánk intézett kérésére mi valóban küldtünk 100 \$-t K. "Kerekes" Ferenc rokkant bajtársunknak, de közvetlenül Franciaországba ez év ápril. 29-én, tehát még mielőtt a B.L. 1968, szept.-dec-i, ez év júniusban megjelent számában a segélykérést olvastuk volna.—

* * *

— **RAVASZ PROPAGANDA.** A "Magyarok Világszövetsége", mint már jeleztük az előző E.É.-ben, 1970-ben 100 ezer magyart akar hazacsalogatni.

Hirdetett cél, I. István (Szt. István) születésének 1000. évfordulója. (Valóságban az 1969-re esne) Rejtett cél, az úgynevezett "Felszabadulás" 25. és Lenin születése 100. évfordulójának megünneplése.

Vigyázat magyarok! Nagy csalódásban lesz része, aki 1970-ben hazalátogat. Aki csak teheti, halassza el az utazását!

* * *

— Igen súlyos szívrohammal szállították kórházba dec. hó 29-én vigalmi bizottságunk fáradhatatlan vezetőjét, Gaál Mihály bajtársunkat. Szilveszteri lapzártunkkor sajnos, még nincs túl a veszélyen. Valamennyi bajtársunk nevében őszintén kívánjuk — és reméljük — mielőbbi felgyógyulását.

* * *

— **ARGENTIN HIREK.** A buenos airesi bajtársi közösség nov. 29-én tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, melyen a 2 beteg tag kivételével valamennyien megjelentek. — Az elnök beszámolt az év eseményeiről, az áprilisi cső. vacsoráról, v. Vattay ezds. 80. születésnapjának megünnepléséről, az avatási évfordulóról, a Hősök Napi ünnepségről, miket az előző E.É.-nkben részleteztünk.

Részvtettek a Katonai Akadémia alapításának 100 éves fordulójára rendezett lélekemelő ünnepségen, ahol a magyar 5 fős tiszti küldöttségben Testületünket Pintér Aladár ezds. képviselte.

Tájékoztatta a bajtársakat, hogy a csendőr-egység érdekében készített javaslatuk, amit az E.É. lehozott, bajtársaink körében igen meleg fogadtatásra talált, mert érzik a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát. Pár hét alatt az USA, Kanada, Ausztria és Németországból több mint 150 bajtárs ismerte el eddig v. Vattay ezredet központi vezetőnek.

Letárgyalták a karácsonyi segélyezést, majd a pénztáros ismertette évi beszámolóját, amit a közgyűlés elfogadott.

Ezt a hivatalos részt meghitt, bajtársi vacsora követte a családtagok bevonásával, melynek keretében az elnök kiosztotta a 25, 30 40 és 55 szolgálati évfordulóját ünneplő bajtársoknak a diszes emléklapot.

Jó hangulatban, a késői órákban ért véget az összejövetel.

A kitünő bajtársi szellemhez és összetartáshoz melegen gratulálunk!

Már nekilendült a losonci gyors, amikor a Keleti pu-on egyik lépcsőjére ugrottam, amit a folyosó egyik ablakából fejcsoválva néz egy idősebb úr. Látszott, hogy veszelényes vonatra-szállásom nem nyerte meg a tetszését.

Belépve a folyosóra, nézem szikár alakját, s máris kitörő örömmel üdvözlöm régi bajtársamat, volt parancsnokomat, V. Béla ezds-t. Nyújtja kezét, de látom, még tünődik, ki is lehetek? Majd felismerve, kedélyesen ölel át.

— No hát ki is lehetne más ez a virgonc ember, mint te! Hát még mindig drukkolnom kell érted? Sohasem akarsz megjavulni?

Mindkettőnk részéről őszinte az öröm, hiszen vagy 15 éve nem találkoztam az én volt, nagyrabecsült parancsnokkal, aki most — már nyugdíjban — jelentős állást tölt be egy vidéki fontos hadiüzemben.

Gyorsan peregnék a kérdések. Hová, merre vetett a sors mióta nem találkoztunk, beosztásom, mostani utam célja, családom, kiknek idősebb tagjaihoz meleg barátság fűzte még fiatal tiszt korában. Mindezek részletes letárgyalása után beinvítál a fülkébe azzal, hogy ott referáljak tovább.

Bementünk. Az egyetlen utas egy pocakos úr, szivarozik és valami színházi újságot olvas. Bemutat egymásnak.

— X gyárigazgató, ez pedig egyik legkedvesebb alárendeltem... volt... fiatal korában, ha néha volt is egymással nézeteltérésünk — mondta mosolyogva.

Persze erre replikáznom kellett, s így előkerült a régmúltból néhány "... emlékszik Béla bátyám...?" "... hát te emlékszel-e...? eset.

Kedélyeskedésünkbe beleszólt X úr, hogy hol szolgáltunk együtt?

— Szerencséjére... vagy az enyémre — válaszolt Béla bá' — nem egy helyen, de a körlete alám tartozott a 20-as évek legelején a cseh határon.

— Ó, arra mindig kíváncsi voltam! Sokat hallottam annak észszerűtlen kiszabásáról, de magam sosem láttam... — így a direktor.

— No, majd elmondja az én barátom, ha megkérjük — válaszolt Béla bá', — eleget szolgált abban a görbe Nógrádban.

Mit tehettem mást, nekifogtam az ismertetésnek, amit utitársunk nagy érdeklődéssel hallgatott, amíg csak pontot nem tettem rá.

Elmondtam, hogy bizony, az akkor hivatalosan még ideiglenesnek nevezett cseh határ szomorú, sőt lesújtó képet mutatott a mi szempontunkból. Akik azt kiszabták, nem voltak tekintettel se megye, se község-határra, csak a saját önző érdekeikre, s a bizottság mindenben, mindenütt a cseheknek kedvezett. Volt község, ahol a határ a szélső házak kertjein ment át, sőt tanyát is kettészelt úgy, hogy a gazda kazlai már Cseszkóba estek. Ezekben Batya cipő-csizmából és más csempészárúból egész raktárt rendezett be, amiből jól pénzelt. — Minden magaslati pontot nekik itéltek oda, ahol emeletes őrtornyokat építettek, ahonnan nagy területeket ellenőrizhettek D. felé, s azt csak a Mátra és Cserhát gátolta úgy 20-25 km-re. — A szántóföldek átszelésével keletkeztek az ún. kettős-birtokosok, akik ide is, oda is adóztak. A Cered felé vezető K.-Ny.-i irányú mezei út volt hosszan

a határ, melynek D-i oldalán 1-1 araszos kő M.O. betüvel jelezte a magyar oldalt, az É-i oldalon lévőkön a Cs.R., a cseh republikát! — Részletesen ecseteltem, hogy miként virágzott a csempészség, amit a hegyes, erdős, vízmosásos terep is elősegített. Fő cikk a ló és szarvasmarha volt, ami odaát 3,4-szeres áron kelt el, de vittek át más, itt olcsóbb, ott drágább holmit is és hoztak helyette cipőt, ruhaanyagot, stb-t. Nem egyszer maga a tulajdonos hajtottá át a jószágát, s azt másnap jajgatva jelentette be, mint lopást. Odaát pedig, a szinmagyar községekben mindenkinek akadt 1-1 rokona, sógora, komája, aki azokat ott jól értékesíthette. Az őrsöknek ezekből sok kiderítetlen esete származott. A fiatal határ, ill. akkor még vármórség nehezen tudott megbirkózni a feladattal a nehéz terepen, ahol egy 2 fős jórnek több km-es határrész jutott. — Elmondtam, hogy környékezték meg egy cső. különítmény parnokát lócsempészek. A külpk. szinleg belement az "üzletbe", s így sikerült egy éjjel messze D-ről egy 8 lovas szállítmányt elfogni a bandavezérrel együtt. — A csempészség a csehek tudtával történt, mert ezzel szaporodott az állatállományuk és vizontszolgálat fejében adatbeszerzésre is be tudtak szervezni egyes csempészeket. — A határtól D-re lévő községek lakói jól kerestek a kölcsönös üzleten, mert a hozott árúnak itt mindig több értéke volt, mint amit átvittek. Stb.

— Igen, hasonló volt a helyzet mindenütt — mondta Béla bá' —, sőt a bécsi döntés után sincs nagy változás, csak egy kevéssel északabbra tolódott mindez és most már erősebb a határzár. — Majd megkérdezte, hogy jártam-e 38-ban visszacsatolt részeken, ahol — mint hallotta — mindenütt boldog örömmel fogadták a magyarok a 20 éve nem látott honvédeket és csendőröket.—

Erről is referáltam. Fülek, Losonc, Rimaszombat, Kassa volt, ahol megfordultam és ezekkel lelkesedtem, ami általános volt a legkisebb faluban is, hiszen a legtöbb szinmagyar volt. Mindegyik csendőrséget akart. Kérvényeztek, deputációk járták az illetékes fórumokat, néha sikerrel. De legtöbbször oda települt a cső. őrs, ahol cseh laktanya volt, s így nem kellett építkezni. De... — folytattam — rosszul tudja Béla bátyám, hogy 20 évig nem láttak magyar csendőrt a Felvidéken, mert voltak falvak a határon túl, ahol 1921-ben is nyomozott magyar csendőr!

— Lehet, de nem az én területemről, mert akkor tudnék róla. Kiváncsi vagyok, hogy hol, ki és mikor? — kérdi Nógrád egykori csendőr parancsnoka.

— De bizony, nógrádi csendőrök voltak, akik kakastollasan átmentek "Cseszkóba" nyomozni. Most már el merem mondani, mert a járőrvezető régen a Hadak útján portyázik, a járőrtárs öreg nyugdíjas, de el is évült ez a — nem tudom minek minősíthető — vállalkozás, ami nemcsak szencsésen, de eredményesen is végződött, mert több kiderítetlen eset tisztázódott.

— No csak rajta! Tedd meg az őszinte, beismerő vallomásodat utólag! — biztat a volt gazdám —, 23 év alatt valóban elévült, nincs mitől tartanod!

Folytattam tehát azzal, hogy az akkor még vármegyei cső. parság — később osztály — K-i szélén, Heves m. szomszédságában volt a szükségből felállított alsóutas psz-i különítmény. Parancsnoka a kiváló Kovács thts.,

akit még az "öreg"-békéből ismertem, mikor Árvában volt öpk. Helyettese Cz. László főtörm. ugyancsak régi ismerős, akivel Csacán hozott össze a sors, mikor ezt az É-i határállomást 1918 végén a csehekkel szemben tartottuk megszállva. (L! előző E.É.-t) A különítményre volt még beosztva egy nyugdíjból visszaténylegesített törm. és 2 honvéd, mint pótcsendőr.

Kovács thtts. megszokkván a csempézést, a sok panaszt, s mert a nyomokat a legtöbb esetben csak a határig tudták követni, merész elhatározásra szánta el magát, hogy eredményt tudjon felmutatni. Körlete É-i pontjára, Kisrét psz-ra — melyet szintén átszelt az idgl. határ — megbeszélésre hívta az A-i cseh cső. őrs parancsnokát. Felvetette neki a kérdést, hogy mi lenne, ha ő és helyettese átmenne nyomozni a nálunk elkövetett, de oda vezető lopások ügyében? A cseh öpk. — saját szakállára — beleegyezett, hiszen akkor ők még a jövőt illetően teljes bizonytalanságban éltek a szinmagyar községekben. Az egyetlen kikötése volt, hogy útjuk alatt el kell tűrniök maguk mellett egy cseh járórt. Így az "üzletet" megkötve, kitűzték az indulás időpontját.

Igy történt azután, — amit később tudtam meg a külpk. részletes jelentéséből —, hogy ő és helyettese Cz. főtörm. a megbeszélés szerint egy szép tavaszi nap 1921-ben!! tollas kalappal átment az almagyi cseh cső. őrsre, járórtáskájában a saját és szomszédos őrsök kiderítetlen — nagyrészt állatlopások — úgydarabjaival. Ott maguk mellé véve a kijelölt 2 fős cseh cső. járórt, amelynek tagjai magyarul is jól beszélő tót fiúk voltak, s faluról falura járva nyomoztak nagyrészt a "károsultak" rokonsága körében és cigányok után. Ezek közül 5 kocsiravalót el is csiptek a nógrádi Botos bandájából, akik lopott lovakkal, tehenekkel Feled felé igyekeztek nagyvárra.

Elképzelhető, hogy milyen szenzációt keltett a jór. megjelenése a lakosság között, akik akkor már 2 és fél éve nem láttak magyar csendőrt. Mindenütt egész csődület kísérte őket és mindenki szívesen adott felvilágosítást, kivéve persze a komák, sógorok, orgazdákat. Bejárták a határral szemben lévő lapály 9 községét és számos tanyát. Ahogy Kovács thtts. jelentette, a sok szíves invitálásnak étkezésre és alvásra, alig tudtak ellenállni. Mindenütt a cseh őrsön étkeztek, pihentek, ahol adataikat is kicserélték, s ahol olyan előzékenyek és szolgálatkészek voltak, hogy meggyőződésük szerint azok kettőjüktől is félték! Itt nagy lelkesen közbeszólt Cz. főtörm.

— Három század csendőrrel egy hét alatt ismét Árvában lehetnénk!
Talán igaza volt!

Merész átportyázásuk egyik napján — mint tisztí járásparnok — egy sürgős jelentést vártam a kül-ről, ahol nem volt telefon. S mert az késett, felhívtam az onnan 6 km-re lévő ceredi őrsöt, hogy egy kerékpáros hajtszon át a különítményre a jelentésért, s azt a másnapi postával várom. — Kb. 2 óra múlva jelenti a c-i öpk., hogy a kerékpáros visszajött, — jelentés nélkül, mert a külpk. és helyettese 3 nap óta nyomozó szolgálatban vannak ismeretlen helyen. De az öreg törm. azon aggodalmának adott kifejezést, hogy valószínűleg átportyáztak Cseszkóba, amit előző nap egy Szekrényke psz-i legénytől hallott.

No, lesz itt nemulass — gondoltam. Ezt már nem az öreg Szász Gy. 1. o. thtts. (volt járásörmester) fogja kivizsgálni, de én sem, ehhez már a HM. kell! Másnap kora reggelre előfogatot rendeltem a 20 km-re lévő Ceredre. Onnan az öpk-kal a határ mentén elgyalogoltunk Szekrénykére, ahol a legény elmondta, hogy 3 napja látta a 2 cső-t átmenni, de vissza még nem. Vártunk, leskelődtünk. Már esteledett, mikor kocsin megjelent a Gulácsy kettős-birtok ispánja. Ő is hallott a "dologról", de látva idegességemet, megnyugtatón igekezett azzal, hogy sose féltsem Kovácsot és Cz-t, mert azok olyan remek emberek, akik miatt nem érdemes nyugtalankodni. A tuloldali cseh cső-k pedig udvariasak, aminek oka, hogy még nagyon bizonytalanul érzik magukat az új környezetben a magyarok között, s "még rezes a nadrágjuk!" Kissé megnyugtatót. Este levitt a 3 km-re lévő kül-re, ahol az öreg törm. zavartan jelenti, hogy a jőr. minden bizonnyal rövidesen bevonul. Kérdésemre, hogy mire alapozza ezt, előhúz egy gyűrött papírt azzal, hogy azt reggel hozta egy polgári egység. Nagy idegességében azt ki sem kérdezte, hogy mi úton kapta azt kézhez. Kisimitom és átfutom a pár sort. "Eredményes nyomozásban vagyunk, 1-2 napon belül bevonulunk. Kovács thtts." Csak azután nézem meg a "Szolgálati-jegy" felírás alatt a hely és keltet. — Ajnácskő, 1921...! Tuloldali cseh cső. örs helye Füle és Feled között. — Tehát csakugyan odaát vannak! Most már csak az van hátra, hogy itt szereljenek le és ne ott szereljék le őket! Kellemetlen ügy!

Csöppet sem nyugodt éjszaka után kora reggel kimegyek a c-i öpk-kal és az öreg törm-rel Szekrényke psz-ra, utóbbi egy másik útelágazáshoz küldöm, ha ott jönnének, jelentse, hogy hol várom őket. Elképzelhető, hogy milyen türelmetlenül lesünk, várunk. Telnek az órák, de semmi jel. Ebéd helyett mérget nyelek. — Végre a délutáni órákban az almagyi úton valami mozgás. Felénk tart. Emberek... állatok... szekerek... Sátoros cigánykaraván lenne? Közelebb érve kibontakozik a jellegzetes ponyvás kocsisor. Valóban azok!... de... előttük mintha egy kakastoll lengene. A viselője mellett egy idegen-egyenruhás alak. Határozottan megnyugtató! Kovács tiszthelyettes! — mondja a mellettem drukoló c-i öpk. Mögöttük gyalogos cigányok — az előírás szerint —, majd vezetéklovak, tehenek. A kocsisort 2 remek parádés, azt 2 nagycsontú igásló követi. A menetet Cz. főtörm. zárja be a másik cseh cső-rel. Határozott megkönnyebbülés — nekem! — Hozzám érve, Kovács thtts a legtermészetesebb módon jelenti — mint egy járőrellelnőrzésnél —, hogy eredményes nyomozó szolgálatból bevonulóban vannak.

— Jó, jó ember! — fakadok ki — de honnan? A hét... nemjóját! Hogy mertek ilyen meggondolatlanságot csinálni? Elbirja majd a hátuk, ami ezért jár? Mit szól majd a vármegyei cső. parság, a kerület, a csőfel, meg a HM? — (Közben titokban hálálkodtam a Magasságosnak, hogy itt vannak a határon!)

Kovács thtts-t ez nem hatja meg. Nyugodtan jelenti, hogy "a szép eredmény után talán nem fognak kérdőre vonni. De, ha nem tetszik tovább jelteni a tettenkapást, nem is fog megtudni senki, semmit a vállalkozásból, ami nem is volt veszélyes, hiszen mindketten jól ismerjük régóta a cseheket!"

Igy is lett. Kevesen, akik tudtuk, nem "szellőztettük" az ügyet, amelyik valóban eredménnyel, értékes adatokkal, szerencsére baj nélkül zárult.

A két paradészló messze, Poroszlóra került vissza a gazdájához. A 2 tehén közül az egyiket a cigányok lopták, a másikat a gazdája hajtotta át nyereszkeskedésre. A 2 igaznak nem akadt gazdája, a cigányok "nem emlékeztek" annak eredetére. Így azokat Salgótarján, — akkor még nagyközség — vette gondozásba és még évek múlva is azok húzták az öntöző lajtót, locsolva a köszénporos utcákat. — A jőr több más ügyben is eredményt hozott magával.

A cigányoknál több mint 100 hamis passzust talált a jőr. Az volt a fekete-börze. Az orgazda, tolvaj, mindig talált náluk jópénzért olyant, amelyik színre, korra ráillett a szerzeményre. — Az idgl. határt nem respektáló, — szerintük nem ismerő — cigányokat sok bün terhelte, s igen sok pénz volt náluk. Mozgalmas lett a kis különítmény, mert nemcsak a környékbeli, de távolabbi örsök is jelentkeztek 1-2 kiderítetlen esetükkel, remélve, hogy azokat is a cigányokra tudják bizonyítani, — több esetben eredménnyel. Akkor azután örömmel terjesztettek fel 1-1 vaskosabb irományt, hogy a járásparancsnok rávezesse; "Kiderült, irattározandó"!

Érdekessége még a dolognak, hogy nemsokkal ezután a Rimaszombatban megjelenő Gömöri Hírlap is megemlékezett az eredményes "közös" nyomozásról, — úgy látszik, a cigányokat ők sem kedvelték, — minden tiltakozás nélkül. A cikk azzal végződött, hogy "...csak arra kérjük a magyar csendőröket, hogy ha a jövőben is nálunk járnak, hagyják otthon a kakastollat, mert az a lakosság körében nem kívánt izgalmat gerjeszt föl"!

Sajnos, a kakastollásokra még 17 évig kellett várni a magyaroknak.

Én pedig sosem bántam meg, hogy "összejátszottam" ezzel a két derék, vállalkozó szellemű emberrel és részükre így ez lett az eredményes nyomozás jutalma, ... a pár hetes áristom helyett.

— Őszintén megvallva — szólt a volt parnokom — csakugyan most hallok 23 év után erről a stikliről, ami nagy szerencséd, mert ha annak idején fülembé jut az összejátszás, azt már nem vitted volna el szárazon!

No akkor — fejeztem be a mindkettőjüknek láthatóan tetsző elbeszélésem, — a nagy "szárazságra" utólag ígyunk meg egy pohár sört Béla bátyám, Hatvanba érkeztünk!

V-i

S Z A K C I K K E K

KIVIZSGÁLÁS A TUCSONI VÁROSI RENDŐRSÉGNÉL.

(Kivizsgálás; — nem volt valami kedvelt szó otthon, mert aki arra okot adott, a fegyelmi fenyegető hatalom kardjának suhogását érezte. A Szut. 30. paragrafusára írja, hogy cső. egyének által elkövetett büntetendő cselekmények — vagy annak gyanúja — esetében kerül rá a sor, rendszerint az előljáró tiszt parancsnok által. — Az alábbiakban bajtársunk leírásában ismertetjük, hogy miként folyik itt le egy kivizsgálás, a rő-ség keretében.)

Ha egy rendőr szolgálatbani eljárása, fellépése miatt valaki ott a helyszínen panaszt akar tenni ellene — vagy egy másik rendőr ellen —, a szolgálatban lévő rendőr rádión köteles a közvetlen parancsnokát az őrmestert, azaz a "supervisor"-t kihívni, aki a helyszínen rövidesen megjelenik. — Az őrmester a panaszttevőt meghallgatja és panaszát írásba foglalja. Feljegyzi az esetleges tanúk nevét, címét is. Azután az őrmester bediktálja a saját nevét, rangját és beosztását a panaszttevőnek.

Az őrmester az írásba foglalt panaszt személyesen átadja a rő-ség azon alosztályának, mely a belső ügyek kezelésével van megbízva, amit Tucsonban "Office of Internal Affairs"-nek hívnak. Ez az alosztály tudomásul vétel után felterjeszti az ügyet a rendőrfőnököknek, aki elrendeli a kivizsgálást.

A kivizsgálást az "Office of Internal Affairs" egyik nyomozó rendőre végzi, aki ismét kikérdezi a feljelentőt és panaszát írásba foglalja. Ugyancsak kikérdezi az esetleges tanúkat is. Ezután a nyomozó meghallgatja a rendőrt, aki ellen panaszt tettek, majd megírja az összefoglaló jelentését, javaslatot tesz az ügy végleges elintézésére és az iratokat szolgálati úton felterjeszti a rendőrfőnököknek.

A javaslat a következő lehetőségeket tartalmazhatja:

- 1.) A feljelentés alaptalan, a további eljárás megszüntetendő.
- 2.) A feljelentésben foglaltak valóban megtörténtek, de azok helyesek és jogosak voltak, a további eljárás megszüntetendő.
- 3.) Nincs bizonyíték a feljelentésben foglaltak igazolására.
- 4.) A feljelentésben foglaltak megtörténtek és jogtalanságuk bizonyított.
- 5.) Más, a fentiekől eltérő megállapítás részletezése.

Amint a rendőrfőnök a megfelelő intézkedést meghozza és azt aláírja, a feljelentést kivizsgáló egyén úgy a bepanaszolt rendőrt, mint a feljelentőt kiértésíti az eset mikénti elintézéséről. — Amennyiben a feljelentő nincs megelégedve az elintézés módjával, a városi polgármesterhez, a városi tanácsához, a városi közszerződési bizottsághoz, azaz a "Civil Service Commission"-hoz, vagy pedig a bírósághoz fordulhat jogorvoslatért.

A kivizsgálás eredeti iratait a feljelentett rendőr személyi okmányaihoz csatolják és ott őrzik meg.

Amennyiben a feljelentés alaptalan volt, a rendőrség panaszt tesz a városi ügyésznél a feljelentő ellen azon a címen, hogy az illető valótlan dolgot jelentett a rendőrség egy, vagy több tagjáról.—

Dr. Szabolcsi Béla

(Hol van ez a mi időnkől! Rádió, autót! Amikor, ha nem volt súlyos ügy, pl. fegyverhasználat, beállítottuk a panasz kivizsgálását a köv. szemlére!)

* * *

— **COMPUTER** — korszak. Ezt emlegetik az atom után. Ha lehet ezt a jelzöt egy tárgyra vonatkoztatni, akkor ez a sokat tudó gép "szuperintelligens"! Sok, ugyancsak intelligens koponya találta fel és számtalan adat van benne összpontosítva, melyek közül ki tudja választani a feltett kérdésre — legtöbbször pontosan — a feleletet.

Szidják, mert számtalan embert helyettesít, ami munkanélküliséget okoz, de dicsérik is, mert pl. emberi fővel napokig tartó számadásokat percek alatt tud elvégezni, ami a mostani rohanó világban nem megvetendő!

Magával a masinával, annak működésével szűk kereteink között nem foglalkozhatunk, azt szakkönyvek ismertetik. Az élet számos ágazatában használják már ezt a XX. század szenzációs találmányát, s az mindjobban terjed az egész világon. Legújabbán már megfelelő élettársat is lehet vele kerestetni! Egyelőre beláthatatlan, hogy hová fog még fejlődni.

Minket azonban most csak az a computer érdekel, amelyik Washingtonban, a "National Crime Information Center"-ben, vagyis az Állami bünygyi hírközlő központ irodájában van és azt a FBI használja. — Nem olcsó szerkezet! Két millió dollár! Egyelőre csak egy van belőle, ez a főcomputer! Kizárólag bünygyekkel kapcsolatos adat — record — van beleplántálva. A jelenlegi időpontig egy és fél millió! — Az adatokat a nagyobb városok rendőrségi computerei sugározzák a washingtoni központban lévő főcomputerbe, amiket az egy igen komplikált szisztéma szerint gyűjt, osztályoz, elraktároz.

A gép ezekből információt tud adni az Államok bármelyik rendőrségétől érkező kérdésre másodpercek alatt, akár pozitív, akár negatív az. Így pl. körözött egyének, megszökött rabok, lopott tárgyak — kocsik, rendszám-táblák —, sőt még lopott tőzsdepapírokról, stb-kről is.

Egy példa a közelmúltból. Két new-mexikói rendőr egy sötét mellékutcában két alvó férfit talál egy autóban. Igazoltatás után azok nevét, a kocsni típusát, rendszám-táblát — rutin alapján — leadták a Santa Fe-i Highway patrol parancsnokságnak. Ez azonnal továbbította a washingtoni FBI-nak. Ott az egyik ágens "megkérdezte" az okos computert, amely azonnal közölte, hogy az illetők Cincinnati, O.-ban négyszeres gyilkossággal gyanúsított, szökésben lévő egyének.

Ennek az elektronikus anti-bünözési szisztémának a célja tehát, hogy úgy az állami, mint városi rendőrségnek választ, információt tudjon adni, mellyel a nyomozók munkáját nemcsak elősegíti, hanem meg is gyorsítja és így sok bünccselekmény is megelőzhető.

Leszögezzük újra, hogy ezt az értékes csodagépet kizárólag bünöldözés, nyomozás céljaira használják.

* * *

— Nemcsak nekünk, de az amerikaiaknak is különös döntést hozott egy bűnügyben Kalifornia legfelsőbb bírósága, — azért szellőztetik újságban is.

A rendőrség egy nyomozás során bűnjelt talált egy, a ház elé kitett szemeteskannában. A bűnjel birtokában a rendőrség megvette a feljelentést. Az ügy végső fokon az állam legfelsőbb bírósága elé került, amelyik azon az alapon, hogy a rendőr-járőr házkutatási engedély nélkül végzett a kannában kutatást és így találta meg a bűnjelt, ami tehát így illegális úton jutott a nyomozók kezébe, — az eljárást megszüntette.

(Kacag a tettes, jól keres a ravasz ügyvéd!)

* * *

ÉVFORDULÓK

— 50 éve, 1919 aug. 1-én bukott meg az ú.n. Tanácsköztársaság, — szerintük — a “proletáriátus állama”, valójában a csőcselék uralma.

Futottak a kúnbélák, a népbiztosok, mentették a bőrüket, maguk után hagyva a pusztulást, amit a véres 133 nap alatt okoztak.

Különösen Bécs lett tele magyarországi “emigránssal”, de sokan Moszkváig sem álltak meg. — Sztétugrott a Cserni Jóska tengerész altiszt féle hirhedt, kegyetlen, bőrkabátos terrorista különítmény is, amelyiknek a későbbi Fery O. utcai tanítóképző volt a szállásuk. De uralták a Böszörményi úti cső. laktanyát is, ahol a “C” épület alagsorában volt az étkezdénk, hacsak valahol vidéken, mint pl. Dunapatajon, Szolnokon, Kecskeméten nem voltak “bevetésen”, ami mindenütt gyilkolást, akasztást jelentett.

Fellélegzett az ország! Nem akaszthatnak már csendőr felügyelőt, dunapataji földműveseket, nem dobhatnak a Dunába jó magyarokat, mint a Hollán fivérek, előjöhetnek a hajtóvadászataik elől bűjdosók!

Legelőször a csendőrség ocsúdott fel a nyomasztó lidércálomból és mondhatni, órákon belül, a kerületi parnokoktól az örsparnokokig mindenki, elfoglalta volt posztját és a szolgálatot folytatták ott, ahol márc. 21-én megszakadt, de kibővülve a diktatúra okozta hatalmas munkával.

Ez a beléjük nevelt fegyelem, köteletségérzett és eskü eredménye volt.

Az altiszti kar egyelőre megtartotta a Károlyi kormány lekötelező hielgése alapján adományozott tisztviselői rozettákat, amelyek ellenőr, főellenőr, felügyelő, stb. címekre jogosították őket, de — igen kevés kivétellel — mindjobban vágyták vissza a régi rendfokozatukat, ami 1920-ban történt meg.

Elenyésző volt azok száma, akiket magatartásuk miatt kiselejtettek.

Az elkövetkező 25 év megmutatta, hogy milyen erős, sziklaszilárd alapra épült 38 évvel azelőtt a Török Ferenc tbk. elgondolásai alapján szervezett, hazánknak annyi hősi halottat áldozott és annyi dicsőséget szerzett Testületünk.

* * *

— 100 éve született Kandó Kálmán, a vasutak korszerű villamosításának, — ma is “Kandó motorok” néven ismert villanymotorok — magyar uttörője. De ezen kívül több már technikai találmánnyal is híressé tette nevét.—

— 100 éve halt meg hazánk-fia Haraszthy Ágoston, aki Kaliforniában meghonosította — ha nem is azzal az utólérhetetlen zamattal — a tokaji szőlőt.

Ez alkalomból az AMSZ. izléses levélzáró bélyeget bocsájtott ki, amely mint Magyarország fiát, Kalifornia úttörőjét ábrázolja.

* * *

RÖVID HIREK

— Cleveland. Súlyos zúzódásokat szenvedett v. Borgóy János örgy. bajtársunk az ősszel, amikor a házukhoz tartozó kibetonozott pincelejárathoz hant. Felszakadt fejbőrét 28 öltéssel egyengették vissza a kórházban.—

— Dec. 23-án betörők jártak Kondor József bajtársunk lakásában az alatt, míg rövid időre távol volt családjával. Színes TV-t, ékszerdobozt, stb-t vittek el. A nyomozás eddig eredménytelen.—

— Hazai hírek. Moldova Gy. "Az elbocsátott légió" c. könyvével épp úgy, mint több előbbivel sem nyerte el a rendszerhez közelállók tetszését. A könyv kényes témája, hogy mit csinálnak, hogyan élnek a politikai rendőrség, az ÁVO-sok 1956 után pozíciójukat veszített, elbocsátott tisztjei?

— A magyar diákok 83%-a szükségesnek tartja a hazafiságot, 17% nem!

— Budapesten 130 ezer a lakást igénylők száma.

— Szabályozták a magyar-román határmenti forgalmat. A 15-15 km-es határsávban lakók ezután útlevél nélkül látogathatják egymást.

— A katonatisztek elégedetlenek az anyagi helyzetükkel, holott igen sokra megy fel a különböző "mellékes" kedvezmény. Lakás, vásárlási utalvány, nyaralás, stb. De pl. Nyugatra nem kaphatnak útlevelet és szabaddíjjukkal is el kell számolni. Az ellenőrzés igen szigorú.

— A varsói hatalmak légierejének átcsoportosításával magyar repülőegységek is kerültek a szibériai Taskendbe.

— A jelenlegi szaporodási arány szerint a világ lakossága 33 év alatt kétszereződik meg. Magyaroknak erre 233 évre lesz szükség! (Hacsak...!)

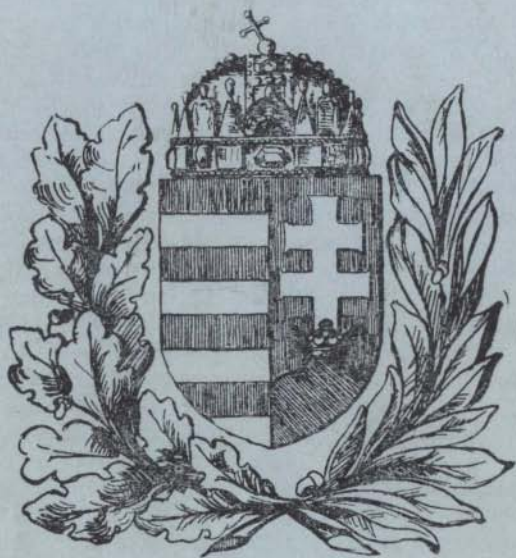
— Külföld. A cseh és szlovák munkásság munkalassítással tiltakozik a szovjet megszállás ellen, ami néhol már katasztrófális méreteket ölt.

* * *

— KRITIKA. "...lapotok nagyon megnyerte a tetszésemet. Szeretem a formáját, címképét, a külalakot, a változatos, színes, magas színvonalon tartott tartalmát, a "fundamentális" hazaszeretetet, a becsületet és az igazságot, amelyet szem előtt tart, — a nemes szellemét amivel irva van és a magyar lelkiséget, ami a sorok közét kitölti".

(Jöleső megnyugvással köszönjük a meleg elismerést és ígérjük, hogy így folytatjuk. Szerk. biz.)

Bajtársainknak minden jóban gazdag, boldog újévet
kíván a Szerkesztő bizottság.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!*

Ámen!